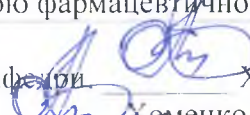

Міністерство охорони здоров'я України
Донецький національний медичний університет
Факультет фармацевтичний
Кафедра фармації та фармакології

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ СИЛАБУС

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 «Фармація, промислова фармація»
Освітня програма	«Фармація»
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Розробники	Олександр Іванович Гуторов, декан фармацевтичного факультету, канд.фарм.наук, доцент. Наталія Андріївна Сліпцова, асистент кафедри фармації та фармакології.
Затвердження	рішенням кафедри, протокол № 2 від 1.09.2021р. вченою радою фармацевтичного факультету, протокол №1 від 15.11.2021р
Візування	Завідувач кафедри Хоменко В.М. Гарант ОП Хоменко В.М. Декан факультету Гуторов О.І.

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ

Рік навчання та навчальний семестр: денна ф. н. – 5 рік навчання, 10 семестр; заочна ф. н. – 5 рік навчання, 9 семестр.

Загальне навантаження: денна ф. н. – 5 кредити ECTS.

Аудиторне навантаження: денна ф. н. – 75 годин; заочна ф. н. – 23 годин.

Самостійна робота здобувачів: денна ф. н. – 75 годин; заочна ф. н. – 127 години.

Форми підсумкового контролю: залік.

Мова викладання: українська.

Інформація про викладача

Наталія Андріївна Сліпцова, асистент кафедри фармації та фармакології.

Інструменти комунікації

З усіма питаннями, зауваженнями та пропозиціями, стосовно викладання та вивчення дисципліни, просимо надсилати листи на наступну електронну пошту: n.a.sliptsova@dnmu.edu.ua.

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна практика з клінічної фармації проводиться в аптечних закладах та призначена для поглиблення та закріплення знань з клінічної фармації і набуття майбутніми фармацевтами практичних знань та навичок.

Мета та завдання

Основна мета – закріпити, поглибити та розширити теоретичні знання з клінічної фармації та фармацевтичної опіки, придбати практичні вміння і навички здійснення фармацевтичної опіки відвідувачів аптеки, набуття практичного досвіду.

Завданнями дисципліни є – придбання навичок фармацевтичної опіки при відпуску безрецептурних препаратів, навичок визначення умов раціонального застосування рецептурних препаратів, здійснення консультацій з питань сумісності з продуктами харчування, алкоголем, іншими лікарськими засобами, режиму дозування, правилам застосування конкретної лікарської форми, навичок індивідуального підходу до кожного хворого з урахуванням вікового критерію і важкості захворювання на основі принципів медичної етики і деонтології.

Компетентності та очікувані результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати стандартні та нестандартні спеціалізовані завдання та прикладні галузеві фармацевтичні проблеми діяльності, використовуючи положення, теорії та методи фундаментальних біологічних, хімічних, медичних, технологічних, біофармацевтичних, соціальних та економічних наук; поєднувати знання та розв'язувати складні питання, формулювати ідеї за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовувати для фахових та не фахових слухачів.

Загальні компетенції:

ЗК 1. Здатність до соціальної відповідальності та громадянсько свідомої діяльності.

ЗК 4. Здатність до розуміння дисциплінарного діапазону знань та фахової діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптацій та дії відповідно новим та кризовим умовам.

ЗК 6. Здатність володіти усною та письмовою державною мовою, розуміти іноземну мову (переважно англійську) та спілкуватися нею на рівні, який дозволяє провадити результативну професійну діяльність.

ЗК 7. Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними різноманітними технологіями.

ЗК 10. Здатність обирати стратегії та тактики спілкування, до командної роботи, в тому числі фахівцями інших галузей знань та видів економічної діяльності.

ЗК 12. Здатність втілювати знання на практиці, приймати рішення та судження, що обґрунтовані системою знань.

Фахові компетенції:

ФК 2. Здатність фахово надавати консультації щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів; лікарських косметичних засобів, медичних виробів та товарів обмеженого аптечного асортименту, фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації оригінальних і генеричних

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

лікарських засобів задля підвищення ефективності, безпеки та доступності фармакотерапії конкретного хворого.

ФК 4. Здатність забезпечувати раціональне застосування зареєстрованих в Україні лікарських засобів та інших медичних виробів згідно з їх фізичними, хімічними, фармако-технологічними, фармакологічними та/або медичними властивостями та інструкцій з використання.

ФК 13. Здатність проявляти та використовувати на практиці комунікаційні навички, провідні принципи фармацевтичної етики та деонтології, засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах фармацевтичної поведінки та відповідальності, що засновані на засадах Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і біоетичних керівництв ВООЗ.

Результати навчання	Методи викладання	Форми оцінювання
ПРН 1. Реалізовувати соціальну взаємодію, під час виконання професійних обов'язків, ґрунтовану на гуманістичних і етичних принципах; розуміти соціальну значущість фармацевтичної допомоги для здоров'я населення.	Дискусійний метод, робота у групах; обговорення.	Опитування.
ПРН 2. Застосовувати загальні та фахові знання з освітніх компонентів при роботі у фармацевтичних установах.	Пояснювально-ілюстративний метод (лекція); мультимедійні презентації; дискусійний метод; практичні роботи; робота у групах; обговорення.	Опитування, вирішення тестових завдань, вирішення практичних завдань, перевірка і оцінка самостійних робіт.
ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з доказових джерел та інтегрування цих результатів у рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності, ділитися фаховими знаннями та інформацією зі слухачами.	Дискусійний метод, робота у групах; обговорення.	Колегіальне оцінювання.
ПРН 6. Приймати рішення і надавати фахову інформацію аргументовано, нести відповідальність за них у типових і нетипових професійних ситуаціях; дотримуватися принципів фармацевтичної та медичної етики та деонтології.	Інструктаж, обговорення, ситуаційне моделювання.	Опитування.
ПРН 7. Впроваджувати у професійну діяльність творчі методики та підходи соціальної взаємодії.	Індивідуальні завдання.	Перевірка на автентичність зробленого завдання та відповідність науковим підходам застосованих креативних методів.
ПРН 10. Дотримуватися ввічливого спілкування при професійній взаємодії з колегами, адміністрацією, посадовими особами, споживачами, злагоджено працювати у команді.	Ситуаційне моделювання.	Колегіальне оцінювання.
ПРН 14. Аналізувати особливості дії лікарських засобів різних анатомо-терапевтично хімічних груп, враховуючи їхні фізичні,	Пояснювально-ілюстративний метод (лекція); мультимедійні презентації; практичні роботи; обговорення.	Опитування, вирішення тестових завдань, перевірка і оцінка самостійних робіт.

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

хімічні, фізико-хімічні, фармакокінетичні та фармакодинамічні властивості. Пропонувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту і консультувати на засадах фармацевтичної опіки.		
ПРН 15. Надавати домедичну допомогу людям при невідкладних станах та забезпечувати фармацевтичну складову медичної допомоги постраждалим у екстремальних ситуаціях.	Ситуаційне моделювання.	Вирішення практичних завдань.
ПРН 16. Визначати фактори, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та елімінації активних фармацевтичних інгредієнтів і обумовлені лікарською формою та фізико-хімічними властивостями лікарських засобів, а також станом, особливостями організму хворого.	Пояснювально-ілюстративний метод (лекція); мультимедійні презентації; обговорення.	Опитування, вирішення тестових завдань.
ПРН 17. Використовувати доказові дані лабораторних, доклінічних, клінічних, постмаркетингових досліджень задля здійснення контролювання ефективності та безпеки при застосуванні лікарських засобів.	Опрацювання рекомендованих джерел.	Перевірка на автентичність написаної роботи та правильність структури викладання матеріалу.
ПРН 23. Враховувати особливості соціально-економічних процесів фармацевтичного забезпечення населення у вітчизняній та світовій практиці, визначати ефективність, безпечність та доступність фармацевтичної допомоги.	Пояснювально-ілюстративний метод (лекція); мультимедійні презентації; дискусійний метод; практичні роботи; робота у групах; обговорення.	Опитування, вирішення тестових завдань, вирішення практичних завдань, перевірка і оцінка самостійних робіт.
ПРН 25. Сприяти здоровому способу життя, сумлінно ставитися до професійних обов'язків при профілактиці захворювань, призначенні та відпуску лікарських засобів. Дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти навичками здорового спілкування для досягнення взаєморозуміння та довіри з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.	Обговорення.	Опитування.

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

- Відвідувати аудиторні заняття вчасно та бути присутніми протягом всього терміну їх проведення. (можлива індивідуальна освітня траєкторія здобувача).
- Діяти у навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.
- Самостійно виконувати навчальні завдання та коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень.
- Самостійно виконувати контрольні завдання та не використовувати джерела інформації, не зазначені викладачем.

Зміст навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л. (денна/ заочна)	сем. (денн а/заоч на)	лаб. (денн а/заоч на)	п. з. (денна/ заочна)	с. р. (денна/ заочна)
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Закріплення теоретичних знань з клінічної фармації та придбання практичних навичок їх використання в процесі здійснення фармацевтичної опіки відвідувачів аптеки.						
Змістовний модуль 1. Знайомство зі структурою та принципами роботи аптечного закладу, організацією роботи провізора у аптечному закладі; набуття навичок роботи з документацією та відвідувачами аптеки. Знайомство з роботою провізора «у першого столу».						
Тема 1. Мета, завдання і зміст практики. Основні принципи медичної деонтології та етики.	26/18	-	-	-	13/2	13/16
Тема 2. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні захворювань системи травлення. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні порушень діяльності центральної нервової системи.	28/16	-	-	-	15/-	13/16
Тема 3. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань. Профілактика застуди. Фармацевтична опіка при відпуску ОТС-препаратів для усунення та профілактики вітамінної недостатності.	28/16	-	-	-	15/-	13/16
Тема 4. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні суглобового та м'язового болю, болю голови. Фармацевтична опіка при медикаментозному та немедикаментозному лікуванні місцевих	28/16	-	-	-	15/-	13/16

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

розладів кровообігу.						
Тема 5. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні травматичних, інфекційних та паразитарних уражень шкіри та її придатків.	28/16	-	-	-	15/-	13/16
Залікове заняття	12/8	-	-	-	2/2	10/6
Усього годин	150/90	-	-	-	75/4	75/86

Система оцінювання.

На кожному практичному занятті здобувач повинен отримати оцінку з кожного виду робіт за наступною шкалою та критеріями:

«відмінно»: 5 балів	здобувач вищої освіти відмінно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
«добре»: 4 бали	здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має достатні практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у викладенні теоретичного змісту або під час аналізу продемонстрованих практичних навичок.
«задовільно» 3 бали	здобувач вищої освіти в основному опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, недостатньо оцінює факти та явища, що пов'язані з його майбутньою діяльністю.
«незадовільно» 2 бали	здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

При недотриманні політики курсу оцінка може бути анульована та потребувати додаткового виконання роботи.

Оцінка з дисципліни визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), які виставляються при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок, опанованих при вивченні освітнього компонента, з урахуванням відгуку керівника практики від виробництва.

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. Перерахунок у бали здійснюється після останнього заняття, якщо модуль завершується заліком.

Перед заліком, на підставі оцінок за традиційною шкалою, виставлених під час вивчення модулів, обчислюється середнє арифметичне (СА) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми. Отримана величина конвертується у бал за багатобальною шкалою таким чином:

Шкала	200 балів
Дисципліни, що завершуються ПК	СА : 5 x200

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення кожного модуля, становить 200.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем на заняттях під час поточної навчальної діяльності. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 200 балів.

Інформаційні ресурси

1. Кафедра фармації та фармакології ДНМУ <http://pharmacology.dsmu.edu.ua/>

2. Сайт національної наукової бібліотеки – <http://www.library.gov.ua/html/ciice.html>
3. Сайт Принстонського університету – <http://www.princeton.edu>
4. Сайт Йельського університету – <http://www.yale.edu/>
5. Сайт Верховної Ради України - <http://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Британський журнал фармакології <http://onlinelibrary.wiley.com>

Рекомендовані джерела

1. Клінічна фармакологія : підручник / за ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. — К. : Медицина, 2010. — 774 с.
2. Клінічна фармакологія: підруч. для студ. внз: в 2 т. / С.В. Нальотов, І.А. Зупанець, Т.Д. Бахтеева та ін.; за ред. І.А. Зупанця, С.В. Нальотова, О.П. Вікторова. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2007. – Т. 1. – 348 с.
3. Клінічна фармакологія: підруч. для студ. внз: в 2 т. / С.В. Нальотов, І.А. Зупанець, Т.Д. Бахтеева та ін.; за ред. І.А. Зупанця, С.В. Нальотова, О.П. Вікторова. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2007. – Т. 2. – 312 с.
4. Клінічна фармація (фармацевтична опіка) : підруч. для студ. вищ. мед. (фармац.) навч. закл. / І.А. зупанець, В.П. Черних, Т.С. Сахарова та ін.; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця. — Х.: НФаУ : Золоті сторінки, 2011. — 704 с.
5. Наказ МОЗ України №1081 від 16.12.2010 р. «Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених для застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів».